

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työlläisten äänikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., ja on The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
4 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

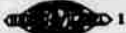
(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katuojen kulmassa. Puhelin 365. Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalla kerran. Mainosilmotuksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalla ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta linjalta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osoittaa seuraavaa:

UUSIA	57
UUDISTUKSIA	25
KATKENNUT	105

Euroopan Pukutyöläisten järjestäytymisestä

Naisten pukuteollisuustyöläiset ovat olleet Englannissa tähän asti melkein kaikkein huonoimmin palkattuja, kovan työn raskaita ja nylettyjä, mitä mieltään muun teollisuusalan työläiset ovat olleet. Mutta yli maailman ulottuva työväestön nousu ja järjestymishenki on herättänyt tämänkin teollisuusalan palkkajärjestäjät vaatimaan ihmisölle parempia ja parempia olosuhteita itselleen. He ovat nyt myöskin järjestyneet ja heidän järjestönsä on jo kylliksi voimakas vaatimaan isännistöltään parempia työsuhteita ja parempaa palkkaa. Viime vuonna vielä isännistö kohteli heitä röyhkeästi eikä ottanut ensinkään huomioon työväestön vaatimuksia, mutta nytään alkavat asiat olla toisin. Nyt he ovat jo pakotettuja tekemään pieniä myönnytyksiä ja sovittelemaan työläisten vaatimusten johdosta.

Skotlannissa on aivan äskettäin tehty puku- ja hatuntekijöiden unionin kanssa alinpalkkasopimus ompelijoille ja hatuntekijöiden apulaisille.

Alle 18 vuoden ikäisillä tytöillä palkka on työministerin laillisen määrätelmän mukainen. Palkka kohoaa 15-17 senttiin tunnulta, kunnes työläinen on täyttänyt 21 vuotta. Yksinpä oppilaitkin, joiden on täytynyt maksaa korkeita oppimaksuja, oikeudesta saada oppia ammatin verratessa, ovat hyvin pienellä vähennyksellä nyt tuon saman palkkatason alaisia.

44 tunnin työviikko on sovittu Glasgowissa, puolitousta aikaa ylityöstä ja palkka kaikista juhlapäivistä yhtä hyvin kuin kesäloma-ajoistakin. Yksi suurin firma Glasgowissa on tehnyt sopimuksen maksaa lisäpalkkaa touko-, elo- ja joulukuussa kaikille niille työläisille, joiden palkka on alle \$1,000 vuodessa, jos ei ammattineuvosto ole esittänyt uutta palkkatasoa hyväksyttäväksi.

Pukutyöläiset ovat voimakkaasti järjestönsä avulla pakottaneet työnantajat tekemään tällaisia myönnytyksiä työläisilleen.

Miesten pukuteollisuusammattioilla on järjestymisliike yhtä voimakasta.

Yhdistyneet pukutyöläisten ammattiliitot ovat aivan äskettäin julaisseet kansallisen ohjelman, johon sisältyy: 44 työtunnin viikko, ylityön rajoittaminen, palkka juhlapäivistä ja loma-ajoista ja terveelliset olosuhteet työpajoissa; kaikille työläisille on kahta päivää ennen ilmoitettava ylityöstä ja ylityötä ei saa teettää 6 tuntia enempää viikossa, eikä sitäkään muulloin kuin vuoden kireimpinä aikoina. Ylijästä on maksettava molemmille sekä kappale, että viikkotyöläisille puolitousta aikaa ensimmäiseltä 2 tunnilta ja kaksinkertainen palkka sen jälkeen. Jokaisen työläisen tulee saada viikon loma täydellä palkalla kesäkuun ja syyskuun välisenä aikana ja jos työläinen poistuu työpaikastaan tällä ajalla ilman lomaa, niin hänelle on maksettava yhden päivän palkka jokaista kuukautta kohden tuolla ajalla. Vaaditaan myöskin kaikkien sakkojen poistamista. Terveelliset ja kunnollisilla mukavuuksilla varustetut työpajat ja ruokailuhuoneet työläisille.

Palkkataksa vaihtelee 36—50 senttiin tunnilta, työtaidon ja ammatin mukaisesti ja miehille ja naisille on maksettava sama palkka samasta työstä. Kaikkien muiden naistyöläisten alinpalkka on 24 senttiä tunnilta. Kappaletyötaksu kaikille työläisille kohotettava 33½ prosentilla. Oppilaita eli alottelijoita ei saa olla enempää kuin yksi jokaista viittä sälliä kohden. Ja heille on taattava järjestymisoikeus.

Unio on esittänyt tämän ohjelman ammattineuvostolle, joka on valittu toimimaan alinpalkkatason järjestelyssä miesten vaate-teollisuudessa. Vaatetustehailijoille on annettu kesäk. 28 päivään asti aikaa myöntää unionin vaatimuksiin. Ja sen varalta, että jos tehtailijat eivät suostu noihin vaatimuksiin, on kysymys asetettu äänestyksen alaiseksi, että mitä tullaan siinä tapauksessa tekemään.

On tärkeää Amerikassa pukutyöläisten huomata nuo huomattavat voitot, joita työläiset toisella puolen merta ovat samalla teollisuuden alalla järjestymisen kautta saavuttaneet. Vaatetusteollisuutta Englannissa ei ole koskaan pidetty niin korkealle kehittyneenä koneollisuutena kuin se on Amerikassa, mutta tähän saakka se ei ole ollut yhtä hyvin järjestynyt. Mutta suuri työväenliikkeen nousu koko Euroopassa on saanut aikaan muutoksia myöskin pukuteollisuudessa.

Näyttää aivan todennäköiseltä, että englantilaiset työläiset menivät meistä edelle. Heidän tuumansa, pitää lomaa työnantajien maksassa siltäkin ajalta palkka, on aivan mainio; ja ruokailuhuone tehtaassa työläisten aterioimista varten on välttämätön heidän terveydelleen ja mukavuuksilleen. Mitä tulee palkkatasoon siellä, niin me emme voi sitä täydellisesti vertailla palkkatasoon täällä, sillä rahan arvo on erilainen, mutta me voimme sanoa, että heidän palkkatasonsa on kohonnut sodan ajalla paljon enemmän kuin meidän.

Ranskan pukutyöläiset ponnistelevat myöskin eteenpäin, vaikkakin saamme hyvin niukkoja tietoja sensuurin läpi heidän toimistaan. Ompelijat ovat olleet jo viikkoja lakossa Pariisissa. Heidän vaatimuksenaan on 4 tunnin työviikko, korkeampi

palkka ja työttömyysvakuutus. Mekontekijät olivat kaikkein innokkaimpia ja kumouksellisimpia vappumielenosoituksessa ja sen jälkeen ovat heihin yhdistyneet pesutyöläiset ja muut työläisnaiset. Kaikkiällä länsimailmassa nyltyt ja huonosti palkatut työläiset näyttävät alkavan kääntymään heidän asemansa. Amerikan neulomatyöläisten pitää vahvistaa heidän järjestönsä ja ottaa vaarin heidän europalaisista veljistään ja sisaristaan taistelussa paremman yhteiskuntajärjestelmän saavuttamiseksi tai muuten he jäävät jällelle.

O S U U S T O I M I N T A O P I S T O PERUSTETTU MOSKOVAN

Erään viimeistä venäläistä osuustoimintakongressia koskevan selostuksen mukaan avattiin syyskuussa viime vuonna Luotto-osuuskuntien talossa Moskovassa osuustoimintapisto ("osuustoimintayliopisto").

Ensi vuoden menot ovat arvioidut 1,5 miljoonaksi ruplaksi. Tämän lisäksi on kunkin osuustoimintajärjestön kannatusmaksuna vuosittain suoritettava tietty liikevaihdon määrästä riippuva erä.

Menoarviosta päättäen on kysymys jostakin huomattavammasta oppilaitoksesta alallaan. Sen tehtävästä ja tarkoituksesta sanotaan mainitussa selostuksessa m. m. "Tämän tärkeän ja ai-noalaatuisen kasvatuslaitoksen tarkoituksena on kehittää ja kasvattaa tehtävänsä pystyviä, kunnollisia osuustoimintatyöntekijöitä ja osuustoiminnan edun ajajia ja erikoisesti harjoitettuja osuustoimintajärjestöjen johtajia".

Opistossa on useampia osastoja, joissa saa erikoistietoja eri osuustoiminnan päähaaroja varten. Sitäpaitsi on opiston yhteyteen järjestetty lyhyemmän aikaa, noin 10—30 päivää, kestäviä kursseja, jotka ovat tarkoitettuja yleisen osuustoimintatieteen levittämiseksi.

Ensinnä toimintansa aloittava osasto on taloudellisosuustoiminnallinen osasto. Jssa opiskellaan taloudellisten ilmiöitten ja yleensä talouselämän suhdetta osuustoimintaan, osuustoiminnan teoriaa, käytäntöä ja järjestömuotoja.

Toinen osasto on tarkoitettu osuuskappatoiminnan opiskelua varten. Siinä kasvatetaan osuuskappojen ja muiden osuuskappajärjestöjen johtajia.

Kolmannessa osastossa eli tiedekunnassa, opiskellaan tuotantoosuustoimintaa koskevia asioita.

Kunkin osaston yhteyteen on järjestetty seminaariharjoituksia, joilla opiskelijain on joko pidettävä esitelmiä osaston oppiaineiden alaan kuuluvista asioista tai kirjoitettava niistä harjoitusaineita ja tutkimuksia.

Opistoon on pyrkinyt satakunta oppilasta. Etusija annetaan niille pyrkijöille, jotka ottavat seuratakseen erikoiskursseja ja luentoja sekä ottavat osaa käytännöllisiin seminaariin.

Täysien oppikursseiden ohella pannaan toimeen, kuten jo edellä mainittiin, lyhyempiä erikoiskursseja. Niinpä pidettiin loka-kuussa viime vuonna 10 päivää kestävä erikoiskurssi osuustoimintatilaston opiskelemista varten. Kurssiin sai ottaa osaa jokainen 16 vuotta täyttänyt henkilö. Kurssimaksu oli 50 ruplaa.

Laitoksen ja kurssien oppilaita varten on avattu erityinen kirjasto. Moskovian tunnetuimmat ja kyvykkäimmät osuustoimintaa

KIRJEITA

VIIPURI,

29-4-19.

Kiltos kirjeestäsi ja sydämelliset terveiset täältä kurjuuden maasta. Tänään juuri juhlimat vuosi-päiväänsä toiset. Kyllä se on ollut kärsimysten pitkä vuosi taas toisille. En osaa löytää niin tyyniä sanoja jolla pintapuolisesti osaisin ajatukseni ilmaista ja sydämestä lausutut sanat ovat ehkä kirjellisiä kielletty. Terveenä sentään olemme säilyneet jos on elämä kovaakin ollut. Tänä päivänä on juuri Xidlin syntymäpäivä, täyttää 64 vuotta. Täytyi minun nousta jo klo 5 tänä aamuna, että saisin tämän kirjeen valmiiksi, ettei taas jää kesken. Aloin tämän saman päivänä jolloin menimme Emmil-sedän hopeapäivän Rauhalaan, joten tämä keskeytyi. Silloin samana päivänä oli porvareilla Viip. valloituksen vuosipäivän juhlat. Mutta eilen ME juhlimin toukokuun 1 päivänä. Sankat joukot oli taas työläisiä liikkeellä, kaikista kärsimyksistä huolimatta näytettiin porvareille uudelleen heräävää joukko-voimaamme. Ja juhlihan meidän kanssamme koko maailman köyhällistö vaati rauhaa ja leipää. Minä en osaa vielä kaikkea kirjoittaa kun ei ole lupa vielä postin kautta sydäntään keventää. Koita arvalla loput. Elämä on ollut työläisillä kurjaakin kurjempaa. Montakymmentä tuhatta on saanut jättää tämän maailman vaelluksen voimatta toislaan auttaa. Kaikki on täytynyt kestää vaikka sydän verta itken. Ei unohdu koskaan ne hirveät näyt kun syyttömästi, tutkimatta ammutut satoihin nousevat ihmisikasat viruivat yli verikenttien. Se näky etsii vertoja Neron ajoilta. Se teko on meidän porvariston aina kerskutun kulttuurin kukkanen. Heidän ilonsa ja nautintonsa on ollut runnettujen ruumiiden polkemista, mutta vielä uusi päivä muuttua voi. Henki parkahan se on säilynyt meidän suvussa. Yrjö oli taistelussa mukana ja kun taistelu oli loppunut, niin Yrjö napattiin toisten taistelijaan kanssa kiinni ja istuivat kahdeksan kuukautta ja sitten kun otivat asian tutkiakseen, niin olivat kovin helläsydämiä Yrjöä kohtaan, että antoivat armossa kahdeksan vuotta kuritushuonetta ja 12 vuotta luotto pois. No eipä siihen tyydytty, rupeimme hommaamaan ja maksettiin sata ja taas sata, kirjoitettiin oikeuksista oikeuksiin ja niin lopulta pääsimme voittoon niin että Yrjö pääsi vapaaksi lukkojen takaa ja nyt pari päivää sitten vasta sai työpaikan. Ehen seuraavalla kerralla voin vähän iloisemmin jo kirjoittaa. Hyvästi vaan, teitä kaipaavat kotijoukot.

Sisko.

harrastavat henkilöt ja tiedemiehet ovat pyydetty ottamaan osaa oppilaitoksen järjestämiseen, antamaan kurseja ja pitämään luentoja.

Kaksi tärkeää kirjaa työläis-kodeissa

—OVAT—

SYÖMINEN VOIMAKKUUDEN LÄHTEENÄ

Kirj. Bernard Macfadden, hinta 50c

—JA—

ALASTOMUUS

Kirj. Ungervitter, hinta 75c